

146772 A
16-5-62

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

's-GRAVENHAGE

351.80(4):33L
EEG/RVM

TP
T
A

Per kennisgeving

Zijner Excellentie
de Minister-President,
Voorzitter van de Raad
van Ministers
te
's-GRAVENHAGE.

Directie/~~Afdeling~~: Integratie Europa

Datum: 13 maart 1962

Onderwerp: Vergadering Raad van Ministers
EEG + EGA dd.5 t/m 7 maart 1962

Kenmerk: DIE/AE - 38213

TER INFORMATIE

./.

Ik heb de eer U hiernevens ter informatie van de Ministerraad te doen toekomen een verslag van de vergadering van de Raad van Ministers van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, welke op 5, 6 en 7 maart jl. te Brussel werd gehouden.

Spoedshalve is een exemplaar van dit verslag rechtstreeks aan de leden van Uw Raad toegezonden.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

G.N.V.-BRUSSEL.

BIJTEENKOMST VAN DE RAAD VAN MINISTERS
VAN E.E.G. (63e) EN EURATOM (48e) OP
5, 6 EN 7 MAART 1962

I. EURATOM

1. Agenda (doc.284/62)

De agenda werd zonder discussie aanvaard.

2. Notulen

De in de agenda opgesomde notulen werden goedgekeurd.

3. Wijziging annex 1 en 3 van de basisnormen (doc.286/62)

De Duitse vertegenwoordiger deelde mede intussen voldoende toelichting van de Commissie te hebben ontvangen over de classificatie van radionucliden in graden van radiotoxiciteit en de verzekering te hebben ontvangen dat de Commissie voorstellen, in overleg met nationale experts, zal doen voor minder stricte classificatie zodra zulks enigszins gewettigd is. De Duitse reserve kon derhalve worden opgeheven.

De wijzigingen werden daarna door de Raad vastgesteld.

4. Overeenkomsten Euratom-V.S. (doc.166/62 en 276/62)

Nemens de Euratom-Commissie gaf de heer Krekeler een historisch overzicht van de totstandkoming der teksten. Hij deelde mede dat de AEC bereid zou zijn het nieuwe octrooi-artikel retroactief toe te passen. Over de paragraaf welke in principe levering door de Verenigde Staten van plutonium mogelijk maakt had de AEC nog geen beslissing genomen. Met betrekking tot de verklaring van de Commissie als gevolg van de zogenaamde "Hold Harmless" clausule verklaarde hij dat de punten

1 en 2 misschien later nog moeilijkheden zou kunnen geven. De Commissie zou de Raad dan benaderen. De Commissie was overigens bereid de voorgestelde verklaring in zijn totaliteit af te leggen.

De Nederlandse vertegenwoordiger verdedigde het Nederlandse voorstel om de financiële lasten van de vrijwaring t.a.v. associatie- en onderzoekcontracten niet automatisch op de Gemeenschap te laten rusten.

Alle andere delegaties meenden echter dat dit wel zou moeten geschieden. Een aanvankelijke Nederlandse reserve werd tenslotte door de Nederlandse vertegenwoordiger ingetrokken toen ook de Franse en Duitse reserves t.a.v. artikel I bis kwamen te vervallen en de Raad unaniem met de twee teksten akkoord kon gaan.

5. Vervanging twee leden W/T Comité (doc. 277/62 en 278/62)

De twee voorgestelde leden werden na een gunstig advies van de Commissie benoemd.

6. Vrije toegang tot gekwalificeerde arbeid (doc. 293/62)

De Italiaanse reserve werd ingetrokken.

De Raad kon zich met de richtlijnen, zoals voorgesteld, verenigen.

De vertalingen zullen nog worden nagzien omdat deze niet tijdig waren verspreid.

7. Financieel reglement (doc. R/101/1/62)

Dit reglement werd zonder discussie aanvaard.

8. Diversen.

Tijdens de vergadering werd de brief van Minister Macmillan houdende een verzoek tot het aanvangen van onderhandelingen over de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot Euratom, rondgedeeld.

De Raad droeg het Comité van Permanente Vertegenwoordigers op deze brief in behandeling te nemen en een ontwerp antwoord voor te bereiden.

II. GWETTENSCHAPPELIJK PUNTEN.

1. Agenda (doc. 284/62)

De agenda werd goedgekeurd.

2. Tarief op reactoren en brandstofelementen (doc. 283/62)

Ter tafel lag een compromis voorstel van de Voorzitter dat, ingeval unanimititeit zou worden bereikt, de instemming zou krijgen van Frankrijk, Duitsland, België en Luxemburg. Dit voorstel luidde:

- a) reactoren en onderdelen: ingeschreven recht 10%, voor 4 jaar opgeschort tot 7%;
- b) brandstofelementen met natuurlijk uranium: ingeschreven recht 10%, voor 4 jaar opgeschort tot 5%;
- c) brandstofelementen met verrijkt uranium: ingeschreven recht 10%, voor 5 jaar opgeschort tot 0%.

De Voorzitter gaf als eerste het woord aan de Nederlandse Vertegenwoordiger. Deze verklaarde het compromis te kunnen aanvaarden mits ten eerste duidelijk door de Raad zou zijn vastgesteld dat aanbevelingen van de Internationale Douane Raad inzake nomenclatuur, geen repercussies mogen en kunnen hebben voor de hoogte van de desbetreffende tarieven en voorts het toegepaste recht op brandstofelementen met verrijkt uranium na 5 jaar niet van 0% ineens 10% zou worden doch bv. 3% voor zover de Raad niet anders zou beslissen.

De Italiaanse Vertegenwoordiger handhaafde vervolgens het in het Comité van P.V.'s ingenomen standpunt.

De Commissie legde toen een verklaring af waarbij begrip werd getoond voor de Italiaanse moeilijkheden in verband met reeds gesloten leveringscontracten. Zij stelde voor aan deze moeilijkheden gedeeltelijk tegemoet te komen door het recht van 10% voor

brandstofelementen met natuurlijk uranium voor 2 jaar op te schorten tot 2% en daarna voor nog 2 jaar tot 5%.

Ook dit was voor de Italiaanse vertegenwoordiger niet aanvaardbaar. Hij stelde voor het recht van 10% voor deze elementen voor 5 jaar op te schorten tot 0%.

Tijdens het hierop volgende debat bleek dat in Italië een speciale wet (loi regime méridionale) het recht in Zuid-Italië op 0% had vastgesteld terwijl in Noord-Italië de overeenkomst van 1959 (dus 2%) werd toegepast. De Italiaanse financiële berekeningen voor de Latina reactor waren derhalve op basis van een recht van 0% opgemaakt.

Tegen deze gang van zaken, waarvan alle delegaties alsmede de Euratom Commissie voor het eerst kennis kregen, werd van alle zijden bezwaar gemaakt.

Om aan de Italiaanse moeilijkheden tegemoet te komen werden nog verschillende voorstellen gedaan die echter allen op bezwaren van andere delegaties stuitten. Zo stelde de Franse delegatie voor de importen als gevolg van reeds gesloten contracten voor de Latina reactor op 0% vast te stellen. De E.E.G. Commissie meende dat een recht van 0% voor Italië zou kunnen worden gebaseerd op artikel 26 van het E.E.G.-Verdrag.

Toen tenslotte de Italiaanse Minister Colombo arriveerde kon de Raad met unanimitéit - het Nederlandse voorstel met betrekking tot brandstofelementen met verrijkt uranium was intussen ingetrokken - de rechten als volgt vaststellen.

- a) kernreactoren en onderdelen: ingeschreven recht 10%, voor 4 jaar opgeschort tot 7%;
- b) brandstofelementen met natuurlijk uranium: ingeschreven recht 10% voor drie jaar opgeschort tot 2% en daarna nog 1 jaar tot 5%;
- c) brandstofelementen met verrijkt uranium: ingeschreven recht 10% voor 5 jaar opgeschort tot 0%.

Geen der delegaties behield zich het recht voor te zijner tijd tariefcontingenten aan te vragen. Dit werd dus ook niet gedaan door de Nederlandse delegatie. De inhoud van de Nederlandse interventie inzake het karakter van de aanbevelingen van de Internationale Douaneraad werd niet gedeeld door de Franse Delegatie. Aangezien geen der andere delegaties de Nederlandse zienswijze onderschreef werd deze als een eenzijdige verklaring in de Notulen van de Raad vastgelegd.

3. Raadsbesluit inzake het tarief op zwaar water (doc.282/62)

Dit besluit werd goedgekeurd en zal thans worden gepubliceerd.

4. Europees Parlement.

a) Resoluties aangenomen door de Assemblée in haar zittingen van 20-22 februari 1962.

De Raad nam deze resoluties voor kennisgeving aan.

b) Komende zitting van het Europees Parlement (Straatsburg 26-31 maart 1962). (doc. 248/62, R/99/62, R/100/62 en R/118/62)

Op 29 maart zal de Voorzitter van de Raad in het Europees Parlement verslag uitbrengen over de activiteiten van de Raad in de afgelopen periode.

5. Vernieuwing van het Economisch en Sociaal Comité.(doc.295/62)

Na een korte discussie bleek dat alle leden van de Raad en de Commissie van mening waren dat de structuur en de samenstelling van het ESC zo weinig mogelijk moesten worden veranderd. De Commissie was van mening dat de bekende organisaties van het bedrijfsleven, welke op EEG-niveau zijn gevormd, moesten worden geraadpleegd. De leden van de Raad zagen daarin echter weinig heil, mede gezien de korte tijd welke beschikbaar is en het feit dat deze organisaties steeds nauw contact met de nationale autoriteiten en met de zittende leden van het ESC hebben.

De Voorzitter concludeerde dat:

1. behoudens accentverschuivingen binnen de nationale afvaardigingen de structuur en samenstelling van het ESC niet zal worden gewijzigd, en
2. dat de Lid-Staten en vooral de Commissie - voorzover nodig geacht- het bedrijfsleven zullen kunnen raadplegen doch dat de Raad geen aanleiding ziet over te gaan tot het vragen van de mening van de Europese organisaties, waartoe de mogelijkheid in art.195, lid 2, is voorzien.

6. Diversen.

Kalender der Raadswerkzaamheden.

Tot de volgende data werd voorlopig besloten:

- 21 maart	Raad (landbouw)
- 2 en 3 april	Raad EEG/Euratom
- 7, 8 en 9 mei	Raad EEG/Euratom (o.m. landbouw)
- 28, 29 en 30 mei	Raad (landbouw)
- 4 en 5 juni	Raad EEG/Euratom
- 14 juni	Raad (vervoer)
- 18 en 19 juni	Raad EEG/Euratom (o.m. begroting en landbouw)
- 2 en 3 juli	Raad EEG/Euratom

Van de zijde van de Commissie en van Franse zijde werd gepleit voor een zo gering mogelijk aantal ministeriële vergaderingen op woensdag, terwijl er van Nederlandse zijde op werd gewezen dat vergaderingen op vrijdag voor Nederlandse Ministers bezwaarlijk zijn (ook vergaderingen met b.v. toetredings-candidaten).

III. VRAAGSTUKKEN BETREFFENDE DE GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT.

1. Agenda. (doc. 284/62)

De Duitse Minister van Financiën zal onder het punt Diversen een verklaring willen afleggen over het Financiële Landbouwreglement, aangenomen door de Raad op 14 januari 1962.

2. Goedkeuring van de notulen van de Raadszittingen.

Goedgekeurd werden de notulen van de zittingen van:

- 25, 26, 27 september 1961 (besloten);
- 23, 24, 25 oktober 1961 (besloten);
- 13 en 14 november 1961, 55e zitting;
- 28 november 1961, 56e zitting;
- 29 en 30 november en 2 december 1961 (besloten).

3. Vervanging van een Duits lid van het Consultatief Comité voorzien in verordening No. 15 betreffende het vrije verkeer van werknemers. (doc. 275/62)

De Raad ging akkoord met de benoeming van de heer Rudolf Miller in de bestaande vakature.

4. Landbouw.

4 a) Meeldauw. (doc. R/107/62)

Ook nu kon de Raad niet tot overeenstemming komen over de juridische basis van de richtlijn.

In het document van de Permanente Vertegenwoordigers R/107/62 AGRI 36 was als compromis-oplossing gesuggereerd, dat de Raad zou uitspreken, dat de onderhavige richtlijn een gemeenschappelijke actie zou zijn in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, doch niet zou prejudiciëren ten aanzien van toekomstige directieven in het kader van de harmonisatie van de wetgeving. In het Comité van Permanente Vertegenwoordigers hadden vijf delegaties en de Commissie zich met dit voorstel kunnen verenigen. De Duitse delegatie wenste in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers één van de drie volgende mogelijkheden: geen vermelding van een verdragsartikel; vermelding van zowel art. 43 als art. 100; geen besluit van de Raad, maar vrijwillige uitvoering van de directieven door de Lid-Staten.

De Duitse woordvoerder deed een beroep op de Raad een praktische oplossing te vinden. Hij noemde daarbij de eerste en derde van de hierboven genoemde mogelijkheden. Over de tweede sprak hij niet meer. Het compromis-voorstel vond hij geen compromis. Hij achtte dit tegengesteld aan de Duitse opvatting. De Duitse woordvoerder liet duidelijk uitkomen, dat het bezwaar tegen artikel 43 gelegen was in de stemprocedure van dit artikel.

Nadat de Voorzitter nog opgemerkt had, dat een afspraak tussen de Lid-Staten om de in de directieven voorziene maatregelen vrijwillig uit te voeren niet mogelijk was, omdat dan in sommige landen een juridische basis zou ontbreken voor b.v. schadevergoedingen, werd op voorstel van de Commissie besloten de zaak in de speciale landbouwsitting van 21 en 22 maart opnieuw te behandelen.

4 b) Gemeenschappelijk structuurbeleid (procedure). (doc. 263/62 en R/72/62)

De suggestie om dit voorstel om advies ingevolge art. 43 naar het Europees Parlement te zenden en het Comité Spécial Landbouw met de bestudering te belasten, werd zonder discussie aanvaard.

4 c) Verslag van het Comité Spécial Landbouw.

De Voorzitter van het Comité Spécial gaf een overzicht van de werkzaamheden van het Comité in de periode na 14 januari jl.. Deze werkzaamheden betroffen ten eerste een ontwerp-tijdschema voor de nog te nemen besluiten ingevolge de besluiten van de Raad inzake het gemeenschappelijk landbouwbeleid, ten tweede de vorming van de Comité's de Gestion (omvang, niveau, samenstelling), ten derde de behoefte aan landbouw-deskundigen bij de Europese Commissie i.v.m. de uitwerking van de aanvaarde verordeningen en de opstelling van de toegezegde voorstellen voor zuivel, rundvlees en suiker.

De Raad verklaarde zich akkoord met het voorgelegde tijdschema (doc. R/122/62 AGRI 37), met dien verstande dat de Raadszitting van eind maart, die uitsluitend aan de landbouw zal zijn gewijd, wordt vastgesteld op 21 maart a.s.. De Raad besloot voorts het verzoek van de Voorzitter van het Comité Spécial alle door de Commissie bij de Raad ingediende voorstellen onmiddellijk door te sturen naar het Comité Spécial teneinde het zeer nauw sluitende tijdschema niet te verstoren, in te willigen.

In verband met dit laatste ontstond een korte discussie over de eventuele vertraging in de indiening van de voorstellen voor zuivel, suiker en rundvlees. Het lid van de Europese Commissie Caron - die de heer Mansholt verving - merkte op, dat het niet uigesloten zou zijn dat het zuivelvoorstel ongeveer twee weken te laat zou worden ingediend. Hij riep bij voorbaat de clementie van de Raad in. Minister Couve de Murville wilde niet vooraf een eventuele vertraging in de indiening accepteren in verband met de consequentie voor het werkschema. Minister de Pous ondersteunde deze opmerking en voegde daaraan toe, dat het pakket van besluiten van 14 januari 1962 een zeker evenwicht vertoont. Daarbij hoor ook de tijdige indiening van de genoemde voorstellen. Vertraging in de indiening van deze voorstellen zou derhalve het compromis van 14 januari 1962 ondergraven. Hij verzocht daarom de Commissie haar uiterste best te doen de betreffende voorstellen tijdig in te dienen. Dit werd door de heer Caron toegezegd.

5. Verdere versnelling van het ritme van de uitvoering van het Verdrag. (doc. R/115/62)

De Voorzitter releveerde dat het versnellings probleem zich aan de Raad voordoet met drie te beslissen vraagpunten t.w.

- a) versnelde toepassing van het gemeenschappelijke Douane-tarief;
- b) de Italiaanse uitzondering voor industriële produkten en
- c) de versnelling in de landbouw.

Hij gaf allereerst gelegenheid voor een algemene uiteenzetting van de standpunten van de leden van de Raad.

De Franse Minister van Financiën, Giscard d'Estaing, stelde dat Frankrijk slechts voordelen kan zien in een verdere versnelling, welke op grond van de conjuncturele situatie nuttig en noodzakelijk is en welke de eenheid van de Zes en de verdere Europese samenwerking zal bevorderen en een bewijs zal vormen voor de liberale politiek welke de Gemeenschap t.a.v. de buitenwereld wenst te volgen. Hij wees op het evenwicht in het Verdrag van Rome voorzien tussen maatregelen aan de binnengrenzen en opbouw van een gemeenschappelijke politiek aan de buitengrens. Het leek hem daarom onontbeerlijk dat in de versnelling wordt begrepen een tweede aanpassing aan het gemeenschappelijk douane-tarief op 1 juli 1963, d.w.z. 18 maanden vóór de daarvoor in het Verdrag voorziene datum.

Frankrijk is van mening dat de tweede versnelling niet bedoeld is voor de landbouw. De besluiten van 14 januari hadden uitdrukkelijk van een verkorting van de overgangperiode voor landbouw afgezien. In dit verband heeft de indeling in verschillende categoriën landbouwprodukten zoals deze voorkomt in doc. R/67/62 slechts zin als denkmodel maar niet als reële economische factor.

Minister de Pous verklaarde dat ook Nederland de tweede versnelling wenselijk acht. Inderdaad kent het verdrag een evenwicht dat gehandhaafd moet blijven. Vandaar dat Nederland ook een versnelde aanpassing aan het GDT op 1 juli 1963 aanvaardt, zij het dat daarbij rekening zal moeten worden gehouden met de stand van de GATT-besprekingen op dat moment.

Voor Nederland is echter zowel principieel als materieel een versnelling onaanvaardbaar, indien deze niet mede op de landbouw betrekking heeft en zodoende de reeds bestaande discrepantie tussen de liberalisatie op industrieel en op landbouwgebied wordt geconsolideerd. Nederland zal daarom in eerste instantie moeten staan op een versnellingsmaatregel voor de produkten vervat in de categoriën II, IV en V van document R/67/62, zulks hoewel het geenszins overdreven zou zijn voor de categoriën I en III een versnelde afbraak te doen plaatsvinden van het tarifaire element in de voorziene heffingen.

Naast deze opmerkingen over de tarifaire versnelling in de landbouw, heeft Nederland nog wensen op het gebied van de contingenten en tenslotte zal bij gelegenheid van deze tweede versnelling iets moeten worden gedaan aan het probleem van de monopolies van commerciële aard, in het bijzonder de tabaksmonopolie.

De Duitse Staatssecretaris Lahr stelde dat hij de overwegingen van de Franse Minister geheel kon delen. Een versnelling op landbouwgebied is voor de Duitse autoriteiten geheel uitgesloten. De Duitse regering heeft onlangs met grote moeite van de Bondsdag gedaan gekregen, dat de 5% voor niet-geliberaliseerde produkten van de eerste versnelling kon worden gerealiseerd, doch zij heeft zich bij die gelegenheid moeten verbinden geen enkele verdere landbouwversnelling te aanvaarden. Een dergelijke versnelling is ook niet voorzien in het besluit van 12 mei 1960, zodat iedere juridische basis ontbreekt. Daar in de besluiten van 14 januari van een verkorting van de overgangsperiode voor landbouwprodukten is afgezien, is de logica ook volkomen zoek als men de landbouw thans versnelt.

Minister Colombo was het eens met de gedachte van een versnelling ook t.a.v. het GDT en nam ten aanzien van het probleem van de landbouw een genuanceerd standpunt in. Tenslotte is er voor Italië een bijzonder probleem gelegen in het versnellen van de gehele industriële sector, waarin zich produkten bevinden waarvoor de grondstoffenmarkt in Italië is beschermd.

Dit probleem werd daarop geëcarteerd, doordat de Commissie erop wees dat inmiddels voor een aantal van deze produkten het besluit was genomen artikel 226 toe te passen (post 78.02, 79.02 en 28.30 A VII a, zie annex 2 van doc. R/115). Voor andere produkten (o.m. post 85, 23 B III a) wilde de heer Caron een gunstig besluit in het vooruitzicht stellen zonder dit definitief te kunnen beloven, daar de Commissie zich niet heeft uitgesproken. Voor de tariefposten 59.17 B I a en ex 61.06 B I b zal de Commissie zeker artikel 226 niet kunnen toepassen.

De heer Colombo was, gezien deze mededelingen van de Commissie, bereid zijn verzoek tot uitzondering van de produkten van het versnellingsbesluit in te trekken, mits een overigens bevredigend versnellingsbesluit tot stand komt.

De Belgische Minister Fayat was van mening dat de tweede versnelling politiek onvermijdelijk is, dat deze echter ook op de landbouw zal moeten slaan en wel in die zin dat voor de categorieën IV en V (produkten waarvoor de Commissie zich verbonden heeft in 1962 of 1963 voorstellen te doen en produkten waarvoor op dit moment geen voorstellen in het uitzicht worden gesteld) 10% extra wordt verlangd voor de geliberaliseerde en 5% voor de niet-geliberaliseerde produkten.

De heer Schaus tenslotte deelde mede dat Luxemburg de versnelling niet op het landbouwpunt wilde laten afketsen en daarom voorstander was van het voorstel dat naar hij meende te weten door de Commissie werd overwogen.

De heer Caron gaf als standpunt van de Commissie dat de versnelling conjunctureel inderdaad noodzakelijk is. Het evenwicht tussen maatregelen aan binnen- en buitengrens moet daarbij blijven bewaard. Dit evenwicht-argument zou ook kunnen pleiten voor een landbouwversnelling ware het niet dat het besluit van 12 mei 1960 kan worden geïnterpreteerd als alleen een tweede versnelling voorziende voor de industrie. In ieder geval is op 14 januari voor een groot aantal produkten een flinke stap vooruit gedaan in de landbouw, zodat de discussie zich praktisch zal moeten beperken tot de categoriën IV en V. De Commissie zou hier eventueel een concreet voorstel willen doen indien de discussie uitwijst dat dit in de algemene gedachtengang van de Raad past. Er zou dan b.v. voor de produkten van categorie V, voorzover dit nog niet gebeurd is (voor de geliberaliseerde produkten van die categorie dus), een verlaging kunnen worden ondernomen tot een tariefafbraak van 35% totaal. Dit zou geen werkelijke versnelling zijn en ook niet erg veel om het lijf hebben, doch desondanks een zekere satisfactie kunnen geven aan de Nederlandse delegatie.

Minister de Pous herinnerde er in antwoord op de interventie van Staatssecretaris Lahr aan, dat in juli 1961 de Raad reeds had besloten de vraag naar de juridische basis van een tweede versnelling voor landbouwprodukten niet verder te behandelen, zodat het Nederlandse standpunt even respectabel is als het Duitse inzicht. Het gaat er nu om een politiek en economisch compromis te vinden. Men moet daarbij bedenken dat de overgangperiode van het verdrag niet synoniem is met de tijd benodigd voor de tariefafbraak. Van een poging tot verkorting van de overgangperiode is dan ook geen sprake.

Nederland is bereid een bijdrage aan een compromis te leveren door een aantal van zijn eisen te herzien. Zo zal Nederland niet staan op een verdere verruiming van de landbouwcontingenten met 10% naar het voorbeeld van art. 7 lid 3 eerste versnellingsbesluit, ja het zal zelfs geen 5% verruiming vragen, doch is bereid deze kwestie voorlopig bij de versnelling buiten beschouwing te laten, op voorwaarde dat de Commissie in overleg met de Franse regering bereikt, dat bepaalde industriële contingenteringen die Frankrijk nog steeds niet heeft opgeheven, worden uit de weg geruimd, zo nodig via een beroep op artikel 226.

Het is voorts bekend dat Nederland teleurgesteld is over het feit dat art. 7 lid 3 van het eerste versnellingsbesluit niet is uitgevoerd. Nederland is bereid ook deze kwestie buiten beschouwing te laten, doch zulks met het dringende verzoek aan de Commissie deze kwestie te bestuderen en over de uitvoering van artikel 7 lid 3 rapport uit te brengen aan de Raad. Nederland verwacht dat Commissie en Lid-Staten het uiterste zullen doen om dienaangaande de overeengekomen verplichtingen te vervullen. Nederland doet deze belangrijke concessies in de verwachting dat dan ook op het gebied van een tarifaire versnelling voor landbouwprodukten aan de Nederlandse verlangens in redelijke mate zal worden tegemoetgekomen.

Staatssecretaris Lahr stelde hiertegenover dat Nederland bij het ondertekenen van het versnellingsbesluit geweten had dat een tweede versnelling niet op landbouw zou slaan. In feite stelt Nederland thans nieuwe eisen voor de uitvoering van een bijna twee jaar geleden genomen besluit, hetgeen nauwelijks een bona fide opvatting van communautaire besluitvorming kon worden genoemd. De Bondsrepubliek, aldus de heer Lahr, heeft op het gebied van de landbouw hoge rekeningen betaald bij de besluiten van 14 januari. Het kan daarmee niet doorgaan en zulks is ook onnodig als ieder zich houdt aan het eerste versnellingsbesluit en niet tien onredelijke eisen stelt om er vervolgens met een blij gezicht vijf te laten vallen en te zeggen: zie mij eens!

Minister de Pous bestreed opnieuw deze interpretatie van het versnellingsbesluit en wees er op dat in werkelijkheid het eerste versnellingsbesluit was geconcipieerd met de gedachte van een 20% verlaging ineens. Toen men vervolgens had besloten de versnelling in twee etappes van 10% uit te voeren had men voor de eerste etappe een bijzondere regeling voor de landbouwtarieven en -contingenten getroffen. Het is niet in te zien, waarom dit niet eveneens bij de uitwerking van de tweede etappe zou gebeuren. Nederland heeft voor de oplossing van dit probleem reeds een aantal belangrijke bijdragen in de vorm van concessies gedaan.

De voorzitter schorste vervolgens het debat om de Commissie de gelegenheid te geven een compromisvoorstel op het landbouwpunt in te dienen.

Na hervatting van de besprekingen in de middagzitting diende de heer Caron zijn reeds 's morgens besproken voorstel opnieuw mondeling in. Hij verklaarde daarbij t.a.v. de Nederlandse wensen op contingentsgebied, dat de Commissie reeds in actie is gekomen en met Frankrijk overlegt om tot volledige afschaffing van de industriële contigentering te komen. De Commissie is ook gaarne bereid in de komende Raadszitting een uitgewerkt rapport uit te brengen over de wijze, waarop art. 7, lid 3, van het versnellingsbesluit door de lid-staten is uitgevoerd. Art. 3 van het ontwerpbesluit van de Raad zou dus kunnen vervallen, terwijl van art. 1, par. 2 de vierde optie zou kunnen worden gehandhaafd (d.w.z. alleen versnelling in de z.g. categorie V en wel tot een afbraak van 35%).

Het Italiaanse, Luxemburgse en Belgische lid van de Raad verklaarden zich met dit Commissievoorstel akkoord, indien een compromis hierop mogelijk zou zijn.

De heer Giscard d'Estaing had enige reserves. Hij wilde allereerst vaststellen, dat toepassing van de versnelling op categorie V niet zou mogen worden geïnterpreteerd in de zin dat voor deze produkten in het geheel nooit voorstellen voor een marktregeling zouden worden gedaan. Deze opvatting werd onmiddellijk door de Commissie bevestigd. De tweede reserve betrof een aantal produkten uit categorie V, welke Frankrijk in ieder geval nog uit de versnellingsoperatie zou willen uitzonderen. Het ging hier om de "animaux et abats des espèces ovines" uit de hoofdstukken 01 en 02, en hoofdstuk 20, te weten "préparations de légumes, de fruits en d'autres plantes".

De heer Lahr betoogde dat het Commissievoorstel eigenlijk een voorstel voor een derde versnelling inhield. De Duitse autoriteiten zouden erover moeten denken of dit "sehr teilweise" kon worden aangevaard, maar een discussie hierover had geen enkele zin, daar het Duitse Raadslid zich niet kon uiten zonder overleg met het Duitse Parlement.

Minister de Pous wees er op dat hij zijn versnellingsverzoek reeds had beperkt tot de categorieën II, IV en V. De Commissie stelt thans alleen categorie V voor en daarvan nog alleen de geliberaliseerde produkten, voor een 5% tariefafbraak. Het Franse lid van de Raad wenst hier nog uitzonderingen op toe te passen, zodat in werkelijkheid van categorie V slechts een aantal tropische produkten, ezels en dergelijke overblijven. Het kon de Raad niet ontgaan, aldus de Minister, dat deze produkten in Nederland niet, althans in veel mindere mate dan in andere lid-staten en in de geassocieerde gebieden, worden voortgebracht. Van een redelijk compromisvoorstel is dus nauwelijks meer sprake.

Om zijnerzijds opnieuw een bijdrage te leveren aan een zinvol compromis was Minister de Pous bereid het gesprek te beperken tot de categorieën IV en V, en dan zowel voor geliberaliseerde als niet-geliberaliseerde produkten met een 5% verlaging te volstaan. Hij moest er echter op wijzen, dat de principiële wens van enige versnelling op de landbouw slechts werkelijk werd vervuld, indien hiermee een redelijk goederenpakket gemoeid was. Nederland vraagt niet veel, doch het kan zich niet met een kluitje in het riet laten sturen.

Voorzitter Couve de Murville vatte de toestand samen, door te stellen dat hem een compromis tussen de Franse en Nederlandse opvatting mogelijk leek, indien de Franse en Nederlandse ministers het eens zouden kunnen worden over een lijst van produkten gekozen uit de categorieën IV en V (conform de Nederlandse wens), zonder dat daarbij alle produkten van deze categorieën in de versnelling zouden delen (Franse wens). De overige drie leden van de Raad zouden het met een Frans-Nederlands compromis wel eens willen zijn en dan zou het Duitse lid een "reserve d'attente" kunnen maken en het aldus ontstane standpunt van "de vijf" in Bonn kunnen gaan verdedigen.

De heer Lahr achtte deze procedure niet mogelijk. Het vaststellen van een lijst zou een toestemming van de Bondsdag slechts moeilijker maken.

De heer Caron pleitte er voor het Commissievoorstel te aanvaarden en geen produkten uit categorie V uit te zonderen, daar Nederland reeds grote concessies had gedaan.

De Franse minister wilde het voorzittersvoorstel wel volgen, doch meende dat dan ook de Duitse staatssecretaris zich aan het te zoeken compromis moest binden.

Minister de Pous was bereid het gesprek met zijn Franse collega te voeren over de categorieën IV en V, waarbij hij de wens uitsprak dat ook de Franse minister zich wat de contingentsproblemen betref aan zou sluiten bij de door de Commissie gedane toezeggingen.

De Belgische Minister Fayat meende dat thans een oplossing zeer nabij was en politiek niet verloren mocht gaan. Hij steunde het voorzittersvoorstel dat de heer Lahr een "Wartevorbehalt" zou maken, doch was overigens met de Franse minister van mening dat, nu de industriële versnelling geregeld is, men het principiële versnellingsbesluit nog in deze zitting zou moeten nemen.

De heer Lahr verklaarde hierop, zeer boos, dat Duitsland "eine parlementarische Demokratie" is, en dat het een Duitse minister niet mogelijk is buiten het parlement om het besluit van 12 mei 1960 te herzien en af te wijken van aan de Bondsdag gedane beloftes.

Van Commissiezijde werd er op gewezen, dat het Versnellingsbesluit in ieder geval tijdig moet worden genomen om het nog 1 juli van kracht te doen worden, zulks in verband met douane-technische voorzieningen. Het overleg met de nationale parlementen zou dus op zeer korte termijn plaats moeten vinden en men zou eventueel een Raadsbesluit per schriftelijke procedure kunnen nemen.

Ook Minister de Pous bevestigde dat het Versnellingsbesluit met spoed tot stand moest komen en dat de politieke noodzaak ervan evident was. Hij kon echter geen principieel besluit tot versneling goedkeuren zonder dat ook het landbouwprobleem geregeld is. Hij herinnerde staatssecretaris Lahr er aan dat ook de andere lidstaten de parlementen kenden en dat de Nederlandse minister van landbouw aan dezelfde pressie blootstond als zijn Duitse collega, zij het in tegenovergestelde richting. Wanneer echter Raadsleden zich van tevoren 100% vastleggen en dus geen enkele "marge de manoeuvre" hebben in het overleg in de Raad, wordt de communautaire besluitvorming wel bijzonder moeilijk.

Besloten werd dat de Raad op 22 maart 's morgens voor de ministeriële bijeenkomst met het Verenigd Koninkrijk opnieuw voor een korte zitting bijeen zal zijn ter mogelijke afdoening van het versnellingsprobleem. In die tussentijd zal getracht worden de door de voorzitter bedoelde lijst van produkten uit de categorieën IV en V vast te stellen. Hierover had buiten de vergadering overleg plaats tussen Minister de Pous en Minister Giscard d'Estaing. Dit overleg zal ook telefonisch worden voortgezet, zodat op korte termijn aan de andere leden van de Raad het compromis kan worden voorgelegd, waarop een besluit op 22 maart a.s. kan worden gebaseerd.

6. Schorsing van het douane-tarief op demonteerbare houten huizen. (doc. R/116/62)

De Raad ging akkoord met de conclusies van het werkdokument zodat

- a) een tariefcontingent met O-recht geldig tot 31 maart 1963 en groot 6000 eenheden wordt ingesteld voor de tariefpost demonteerbare houten huizen ex 44.23, welk tariefcontingent bestemd is voor de gebieden van de Bondsrepubliek welke hebben geleden van de recente stormramp;
- b) een Duitse verklaring in de notulen van de Raad is opgenomen, dat tijdens de geldigheidsduur van dit tariefcontingent de bestaande schorsing van douanerechten bij import in Duitsland uit de Gemeenschap voor dit produkt van kracht zal blijven, en
- c) het onder a) genoemde besluit in het Publikatieblad zal worden opgenomen.

7. G.A.T.T. - Mededelingen van de heer Rey. (doc. R/111/62 en R/120/62)

De heer Rey deelde mede dat, gezien de verkregen instemming van alle Raadsleden, het tariefakkoord met de Verenigde Staten in het kader van de Dillon-ronde op woensdag 7 maart te 14.00 uur te Genève zou worden getekend.

Canada.

De heer Rey deelde mede dat met Canada de Dillon-besprekingen op Canadese wens niet zullen worden voortgezet omdat beide partijen elkaar niets substantieels te bieden hebben. Het zou echter van belang zijn de XXIV-6 besprekingen met Canada te kunnen afsluiten. Het bestaande tarwe probleem (definitie van de verschillende categoriën) is intussen opgelost. Alleen op het gebied van ingeblikte zalm vragen de Canadezen nog een concessie. Hoewel de Gemeenschap de XXIV-6 onderhandelingen als afgesloten beschouwt, heeft zij anderszins bij tarwe een concessie teruggetrokken zodat hierwellicht nog een stap in de richting van de Canadezen kan worden gedaan.

De heer Rey kreeg van de Raad toestemming om de XXIV-6 onderhandelingen met Canada naar beste inzicht af te sluiten.

Japan.

Afgezien van de in het werkdokument R/120/62 vermelde kwesties is de meest dringende moeilijkheid, dat bepaalde Lid-Staten een beperking van de geldigheidsduur van het akkoord met Japan tot 3 jaar wensen. Dit zou voor de Japanners, aldus de heer Rey, onaanvaardbaar zijn vooral nu het gehele akkoord, dat uitsluitend tarifair is, slechts betrekking heeft op 2% van de handel tussen de Gemeenschap en Japan. Bovendien zal binnen de komende 3 jaar, tenzij een versnelling plaatsvindt, geen aanpassing aan het gemeenschappelijk Douane-tarief plaatsvinden, zodat in feite door de Gemeenschap geen enkele concessie wordt gedaan indien het akkoord tot 3 jaar wordt beperkt.

Nadat later in de vergadering was gebleken dat geen beslissing over de versnelling zou kunnen worden genomen terwijl het afsluiten van de besprekingen met de Japanse delegatie in Genève urgent moet worden geacht, kreeg de heer Rey op Duits voorstel van de Raad machtiging om aan de Japanners een akkoord aan te bieden dat voor onbepaalde tijd wordt gesloten, doch na 3 jaar opzegbaar wordt.

Varia.

De heer Rey deelde tenslotte mede dat de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk in een gevorderd stadium zijn, terwijl die met Oostenrijk en Zwitserland nog ernstige moeilijkheden opleveren. Zijns inziens zou de uitweg moeten worden gevonden in een beperkt akkoord, dat echter psychologisch belangrijker is dan geen akkoord. De Dillon-ronde zou dan op niet al te lange termijn kunnen worden afgesloten.

8. Procedure inzake de sluiting van akkoorden waarover voor de Gemeenschap is onderhandeld door de Commissie. (doc.R/121/62)

De Voorzitter bracht mondeling (dus zonder dat daar bij werd uitgegaan van doc. R/121/62, hetwelk niet geheel juist de conclusies van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers weergeeft) verslag uit van de stand van zaken. Hij deelde mede dat men akkoord was over de kwestie van de ondertekening. Deze zal in ieder geval slechts kunnen plaatshebben na machtiging van de Raad. Inzake de parafering zijn vijf delegaties van mening dat deze behoort tot het onderhandelen en dus zonder meer tot de bevoegdheden welke het Verdrag aan de Commissie verleent. De Franse delegatie is van mening dat parafering van een akkoord ongebruikelijk en nutteloos is, doch in ieder geval behoort tot de fase van de verdragssluiting d.w.z. tot de bevoegdheden van de Raad en dus slechts met machtiging van de Raad kan geschieden. Voor tarifaire akkoorden zou Frankrijk deze machtiging wel vervangbaar achten door een "avis conforme" van het Comité 111.

Zonder discussie werd besloten aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers op te dragen deze kwestie met spoed nader te bestuderen. (Zonder dat dit tot uitdrukking werd gebracht is de mening van de vijf delegaties en de Commissie dat deze laatste intussen zal doorgaan de komende tarifaire akkoorden te paraferen, zodra haar dat verantwoord voorkomt.)

9. Associatie Turkije (S/47/62)

Minister Werner bracht als Voorzitter van de Raad van Gouverneurs van de E.I.B. verslag uit van de discussie die des morgens in een informele bijeenkomst van de gouverneurs had plaats gevonden over de eventuele inschakeling van de Bank bij het verstrekken van de financiële hulp aan Turkije. (Italië was op deze formele bijeenkomst niet vertegenwoordigd).

Minister Werner releveerde allereerst de conclusies van de gouverneurs, dat de oorspronkelijke premissen, die tot de oprichting van de E.I.B. in het kader van het Verdrag van Rome hebben geleid, niet meer in die mate aanwezig zijn als destijds werd verondersteld, zowel wat betreft de investeringsprojecten in de onderontwikkelde regio van de E.E.G., als wat betreft de beschikbaarheid van kapitaal in de E.E.G. In de praktijk heeft de Bank betrekkelijk weinig klanten en betrekkelijk weinig concrete opgaven en aan de andere kant is de Gemeenschap veel meer kapitaalexporterend, zodat de taak die de Bank was toegedacht met betrekking tot het aantrekken van kapitaal buiten de E.E.G. al evenmin aktueel is geworden.

Daar staat tegenover, dat de ontwikkeling van de E.E.G. met zich heeft gebracht de behoefte aan een financieel instrument voor zijn externe politiek. Dit instrument dient echter een grote bewegelijkheid te hebben om het juiste antwoord te kunnen geven op de concrete behoeften, die de associatie politiek met zich zal brengen. De Gouverneurs hebben daarom besloten de mogelijkheden van een hervorming van de Bank in studie te nemen.

Het actuele probleem Turkije is daarmee op dit moment niet geholpen. Het is gebleken, dat de Bank op basis van zijn huidige statuten niet in staat kan zijn een rol te spelen voor een land dat voor strikt bancaire kredieten niet in aanmerking komt. Daarnaast hebben de Gouverneurs overigens geconstateerd, dat de inhoud van het associatie accord steeds minder de nadruk legt op de handelspolitieke zijde en steeds meer het karakter krijgt van een overeenkomst tot financiële hulp. Zij vestigen er de aandacht op, dat dit aan de associatiepolitiek een ongewenste wending geven kan, daar ieder land wel in een dergelijke associatie overeenkomst geïnteresseerd zal zijn.

Tenslotte vermeldde de heer Werner, dat de Gouverneurs uitvoerig beraadslaagd hebben over de algemene financiële situatie van Turkije, waarmede tevens het probleem van de coördinatie van de hulp aan Turkije aan de orde komt. De Turkse positie betekent een zeer moeilijk financierings- en betalingsbalansprobleem, dat de krachten van de zes te boven gaat. De Gouverneurs hebben het politieke aspect erkend, doch juist daarom geconcludeerd, dat het probleem in zijn totaliteit moet worden aangepakt. Dit geschiedt dan ook inderdaad; n.l. in het kader van de NATO als uitvloeisel van een reeds enkele jaren geleden genomen besluit. De NATO heeft hiertoe een groep van "Drie Wijzen" aangezocht een rapport uit te brengen. Dr. Von Mangoldt - uit zijn jarenlange werkzaamheden in de OECD welbekend met de Turkse problematiek en thans vice-president van de E.I.B. - is voorzitter van deze experts en heeft de Gouverneurs medegedeeld, dat het rapport eind maart/begin april verwacht kan worden en in mei in de NATO behandeld zal worden.

(n.b. Minister Werner releveerde een andere in dit verband van belang zijnde opmerking van Dr. v. M. niet: de Amerikaanse regering waarmede de "Drie Wijzen" op zeer hoog niveau overleg had gepleegd, streeft ernaar het probleem van de NATO naar de OECD-DAG te verleggen. Dit zou kunnen geschieden doordat de NATO-raad in mei het besluit dat zijn leden de Turkse situatie op basis van het uitgebrachte rapport als leden van andere daartoe geschikte internationale organisatie ter hand zullen nemen. Het Turkse financieringsprobleem kan voor de eerstkomende 10 jaren op 300 miljoen dollar per jaar worden gesteld. De Amerikaanse regering was bereid gebleken daarvan de helft voor zijn rekening te nemen).

Tenslotte vermeldde Minister Werner, dat de Gouverneurs op grond van de mededelingen van Dr. v. M. geconcludeerd hadden, dat de E.E.G. er beter aan deed het genoemde rapport, dat positieve voorstellen zal bevatten, af te wachten. Dan kunnen de landen van de E.E.G. in samenwerking met de andere betrokken landen in het licht van de vastgestelde behoeften besluiten wat zij het best kunnen doen. Minister Werner onderstreepte tot slot de noodzaak van coördinatie op internationaal niveau.

Nadat de heer Marjolin ervoor gepleit had een eventuele bijdrage in NATO of OECD verband van de E.E.G.-landen als

communautaire actie te handelen, merkte de heer Rey op, dat de conclusies van de Ministers van Financiën er niet toe konden leiden, dat er iets met de Turken bereikt kon worden. De landen van de E.E.G. willen geen douane-unie en geen handelspolitieke concessies, zodat immers slechts de mogelijkheid van financiële hulp zou overblijven.

De Voorzitter constateerde, dat de discussie een weinig opgewekt beeld met betrekking tot de handelspolitieke zijde van het associatie accoord vertoonde. Vooral verontrustte hem het argument, dat het op handelspolitiëk gebied niet mogelijk was iets te doen omdat er dan moeilijkheden met het GATT te verwachten zijn, zodat het daarom beter is zich tot de financiële hulp te beperken. Nadat Minister Colombo opgemerkt had, dat het slechts mogelijk was handelspolitieke concessies te overwegen in het licht van een gebleken bereidheid tot financiële hulp, stelde Minister Zijlstra de vraag aan de orde of er, zoals enkele voorgaande sprekers waaronder Staatssecretaris Lahr hadden opgemerkt, van een definitief door de Raad genomen besluit gesproken kan worden. In dat geval gaat het om een twee-ledig probleem. Men wijst enerzijds op de moeilijkheden die een zwakke en discriminatoire handelspolitieke regeling in het GATT zal ondervinden, hetgeen echter voortvloeit uit de onbereidheid van de Ministers van Economische Zaken om Turkse producten toe te laten. Er is dus geen GATT probleem maar het ontstaat erdoor. Daarom wordt het accent des te meer gelegd op het andere deel n.l. de financiële hulp. Een associatie accoord, dat zijn betekenis voor ten minste 80% aan financiële hulp moet ontleen, wijst echter niet op een goede gang van zaken. Op deze wijze worden steeds meer moeilijkheden met betrekking tot de associatiepolitiek uitgelokt. De Turken vragen dit bovendien evenmin. Een recente démarche van de Turken in Den Haag onderstreept nog eens, dat de Turken de voorkeur aan een douane-unie geven. In hun oorspronkelijke aanvraag noemt de financiële steun trouwens geen betrouwbare plaats in het geheel in. Voorts onderstreepte Minister Zijlstra de conclusie van de Gouverneurs van de E.E.G. zoals gereleveerd door Minister Werner. De managing board van de E.M.O heeft voorts zojuist een advies aan de Raad van de O.E.C.D. uitgebracht om Turkije als stopgap maatregel een kort krediet van 45 miljoen dollar te verlenen, maar wijst daarbij op de absolute noodzakelijkheid van coördinatie op internationaal niveau.

De heer Rey releveerde vervolgens eerst nog eens, dat de oorspronkelijke conceptie van een douane-unie niet algemeen aanvaardbaar bleek als gevolg waarvan thans over een pre-associatie accoord gesproken wordt. De concrete inhoud die daarvoor tot nu toe is aangegeven is echter gering. Op de weinige resultaten die op handelspolitiek gebied zijn bereikt berust bovendien een algemene Italiaanse reserve. Als deze zou kunnen worden opgeheven zou al iets gewonnen zijn. Voorts zou het wenselijk zijn, indien de discussie over de financiële hulp terstond worden voortgezet.

Staatssecretaris Lehr wilde nog eens wijzen op het bijzonder urgente politieke karakter van de zaak en de daaruit voortvloeiende noodzaak van handelspolitieke en financiële steun. Hij gaat ermede accoord wat dit laatste betreft het rapport van de "Drie Wijzen" af te wachten, maar de E.G. kan zijn verantwoordelijkheid niet op de NATO afschuiven.

Minister Colombo wijst de impliciete kritiek van de Heer Rey van de hand. Men moet bedenken dat de handelspolitieke offers van de kant van Frankrijk en Italië moeten komen en Italië blijft bereid tot een discussie daarover. Men kan dus niet van een algemene Italiaanse reserve spreken. Maar als er geen voortgang op financiël gebied is, is het ook niet redelijk voortgang op handelspolitiek gebied te verwachten.

De voorzitter besluit de discussie met te constateren dat de financiële problemen nog niet rijp zijn voor een beslissing door de Raad. Het is daarom beter eerst het rapport van de "Drie Wijzen" af te wachten waarbij in gedachte dient te worden gehouden, dat het er de Turken in eerste aanleg niet om gegaan is financiële hulp te krijgen, maar om een accoord met handelspolitieke inhoud. Het zou daarom goed zijn wanneer de P.V.'s de studie voortzetten wat de concrete mogelijkheden voor een handelsregime zijn. Zij kunnen daarin ook de financiële aspecten betrekken.

Nadat nog een korte en weinig duidelijke discussie is gevoerd over de juridische vorm van een pre-associatie accoord wordt besloten dat de P.V.'s het onderzoek zullen voortzetten naar de inhoud van een pre-associatie accoord, dat tot doel heeft tot een douane-unie op een later tijdstip te leiden, en dat de juridische vormgeving, vooral t.o.v. het GATT in het licht van de inhoud zal worden gezien.

10. Toekomstige verhouding EEG/EAMA. (doc. R/119/62 en doc. P/113/62).

Op het commerciële vlak werden voldoende resultaten geboekt om het gesprek met de Afrikaanse landen in werkgroepverband met vrucht te kunnen voortzetten. Zulks als gevolg van de toenadering van de standpunten welke mogelijk werd door

- a). de flexibele, non-dogmatische Nederlandse benadering van de problematiek ter vergadering geformuleerd door de Nederlandse woordvoerder Minister Zijlstra. Ook Nederland achtte het aanvaardbaar dat gedurende een overgangperiode preferentiële regelingen werden getroffen voor bepaalde daarvoor in aanmerking komende tropische produkten. Nogmaals werd er van Nederlandse zijde op gewezen dat de toetredingsonderhandelingen met het V.K. alsmede de voorstellen vervat in de Amerikaanse memoranda van juli 1961 en februari 1962 het dogmatisch vastleggen van een communautair standpunt thans ongewenst maakt.
- b). De - verwachte - Duitse uitspraak dat de Bondsrepubliek onder de omstandigheden akkoord kan gaan met een verlenging van de vrijhandelszône-opzet voor een periode van vijf jaar.
- c). Het uitdrukkelijk accepteren door de Franse delegatie van een voortzetting van de afscherming van de Franse markt voor wat betreft koffie en bananen. Dit standpunt werd ingegeven door het Franse esprit de compromis met het doel het treffen van contingenten- en andere maatregelen door de vijf andere leden-landen te voorkomen.
- d). De algemene prejuge favorable jegens het principe dat op 1 januari 1963 de afbraak van de binnentarieven (tot 0) en de reductie van het buitentarief (volgens allen behalve Frankrijk met 50 %) voor tropische produkten gelijktijdig zal plaatsvinden.

Op het financiële vlak kon vooralsnog weinig worden bereikt. Gehoopt werd dat ter Raadsvergadering van 2 april a.s. enige concrete beslissingen zullen kunnen worden genomen.

Dank zij herhaaldelijk aandringen van Nederlandse zijde met steun van de Duitse delegatie, werd meer begrip verkregen voor het standpunt dat allereerst een totaal bedrag aan financiële hulp (inclusief die voor de commerciële sector) moest worden vastgesteld.

Hierdoor werd met enig succes weerstand geboden aan de tendenzen (vooral bij de Franse delegatie en de Commissie, soms gesteund door Minister Spaak) om tot een totaal bedrag aan financiële hulp te geraken door optelling van nader te formuleren behoeften. Tevens werd vooral van Nederlandse, Belgische en ook van Duitse zijde de wenselijkheid tot uitdrukking gebracht van een herziening van de thans bestaande verdecisleutel. De Franse voorzitter meende dat deze kwestie, welke zeker ook Italiaanse aandacht zal krijgen, in een volgende Raadsvergadering nadere bespreking verdient.

Ter aanvulling van het bovenstaande diene de onder volgende zoveel mogelijk chronologische samenvatting.

De Franse voorzitter, Staatssecretaris Gorsc, stelde allereerst bespreking voor van de commerciële aspecten om daarna de financiële zijde te bezien. Na een korte samenvatting van de stand der werkzaamheden in werkgroepverband door de Voorzitter van het Comité de Direction, Ambassadeur Boegner, vroeg de Duitse vertegenwoordiger het woord.

Staatssecretaris Lahr verklaarde ervan doordrongen te zijn dat de EEG-landen geen slechte indruk bij de Afrikaanse landen dienden te maken weshalve een communautair standpunt moest worden gevonden. Hoewel enerzijds bij het bieden van hulp moet worden voorkomen dat derde landen van deze hulp schade ondervinden, staat men anderzijds voor de noodzaak een overgangsoplissing te vinden waardoor het mogelijk wordt van het oude systeem over te gaan op een nieuw. Onder deze omstandigheden meende de Bondsregering thans haar bezwaren tegen de vrijhandelszone-constructie op zij te moeten zetten en zij is derhalve bereid om voor vijf jaren de vrijhandelszone voor de Afrikaanse gebieden te continueren. Hieraan verbond de heer Lahr de voorwaarde dat het gemeenschappelijke buitentarief met 50 % diende te worden verminderd en dat gedurende de overgangsperiode gezamenlijk met het V.K. en het V.S. naar oplossingen wordt gezocht. Tevens was Bonn van oordeel dat niet alleen de Afrikaanse landen bepaalde maatregelen ter bescherming van hun belangen zouden mogen treffen, doch dat ook voor de landen van de EEG bepaalde "Schütz-klausen" mogelijk moesten zijn. Dit laatste o.a. om zich te kunnen verweren tegen een ongewenst gebruik door geïndustrialiseerde derde landen van goedkope arbeidskrachten in Afrika.

Minister Zijlstra verklaarde hierop dat ook de Nederlandse regering zich bewust was van de noodzaak een communautair standpunt te bepalen en dat ook Nederland zoals Duitsland bezwaren tegen de vrijhandelsconstructie heeft. Aangezien echter niet van de ene dag op de andere van een oud systeem op een nieuw kan worden overgestapt, is Nederland bereid een preferentieel systeem voor bepaalde tropische produkten te aanvaarden. Nagegaan dient te worden voor welke tropische produkten een preferentiële protectie van node is.

Deze praktische en flexibele benadering heeft het voordeel dat men t.z.t. beter het hoofd zal kunnen bieden aan de complicaties welke zullen voortvloeien uit de toetreding van Engeland tot de EEG. Tevens kan dan rekening worden gehouden met de Amerikaanse opvattingen zoals neergelegd in de memoranda van juli 1961 en februari 1962. Spreker stelde hierbij uitdrukkelijk dat Nederland hiermee niet zeggen wil dat op de toetreding van het Verenigd Koninkrijk moet worden gewacht of dat de door de Amerikanen gesuggereerde mondiale oplossingen alleen zaligmakend zijn. Wel dienden echter deze factoren bij de overwegingen van de Zes te worden betrokken. Bovendien is een beter inzicht nodig in de consequenties van de bestaande financiële en monetaire regelingen in de Afrikaanse landen.

De Voorzitter zeide met genoegen te kunnen concluderen dat de evolutie in het Duitse en ook het Nederlandse standpunt een verder gesprek met de Afrikaanse landen mogelijk maakte.

Vervolgens stelde hij het vraagstuk van de afbraak van de binnentarieven en de reductie van het gemeenschappelijk buitentarief voor tropische produkten ter discussie. Het bleek dat alleen Frankrijk een reductie van het buitentarief met 50% "trop considérable" vond. De Duitse afgevaardigde herinnerde eraan dat een aanvaarding van een vermindering van 50% van het buitentarief door Bonn voorwaarde is voor het hierboven geformuleerde Duitse standpunt met betrekking tot de vrijhandelszone. De heer Lahr nuanceerde deze verklaring met te stellen dat met 50% meer een orde van grootte werd bedoeld dan een getal dat voor elk speciaal geval moet worden gehandhaafd.

De Nederlandse delegatie kon zich met deze nuancering verenigen.

Na enige verdere discussie stelde de Voorzitter vast dat de vergadering m.b.t. tropische produkten geporteerd was voor een gelijktijdige afbraak van de binnentarieven en een reductie van het buitentarief waarvan de grootte voorlopig in het midden diende te worden gelaten.

Vervolgens werden de maatregelen besproken welke eveneens als compensatie voor de Afrikaanse landen zouden kunnen dienen i.v.m. de vermindering van het buitentarief (vide blz. 3, punt 3a) en 3b) van doc. R/119/62). De heer Rocherau, lid van de Commissie, kwam desgevraagd tot de slotsom dat bedoelde maatregelen zouden komen te staan op globaal \$ 80 miljoen per jaar. Dit getal baseerde hij op gewenste betalingen in een keer voor de vijf jaar en nodig geachte jaarlijkse bijdragen der landen. Naar de mening van de Franse gedelegeerde viel het onderhavige probleem uiteen in de vraag hoe de Afrikaanse landen konden worden gesteund in het verwerven van een concurrerende positie op de wereldmarkt en vervolgens hoe de schommelingen in de wereldmarktprijzen voor de tropische produkten kunnen worden opgevangen. Het Franse delegatielid Wormser herinnerde eraan dat in april te Genève een Groupe de réflexion in het kader van het GATT het vraagstuk van de prijzen van tropische produkten zal bestuderen.

Hij voegde hieraan toe dat een weder inzakken van de wereldmarktprijs b.v. voor koffie niet uitgesloten moet worden geacht weshalve rekening moest worden gehouden met een aanpassing van de EEG-hulp aan de Afrikaanse landen voor het geval zich een dergelijke situatie onverhoopt mocht voordoen.

Deze laatste opmerking riep ook bij andere delegaties verzet op. Reeds eerder had de Nederlandse woordvoerder geponeerd dat inzake de hulp aan Afrikaanse gebieden moest worden uitgegaan van een totaal bedrag. De verdeling van dit totaal bedrag was van later zorg en zou kunnen worden bepaald mede aan de hand van de produkten-studies.

Minister Spaak achtte het Nederlandse standpunt terzake te rigide. Hij wees op het grote politieke belang van steun aan Afrikaanse landen. Men kon, aldus Spaak, een totaal bedrag toch niet zo maar uit de lucht grijpen. Men diende overeenstemming te bereiken over de verschillende elementen die tezamen tot het totaal bedrag zouden leiden. Het vraagstuk van de stabilisatie van de prijzen was een van de belangrijke elementen. Het heeft immers geen nut aldus Spaak, Afrikaanse economieën te steunen welke tot ondergang zijn gedoemd.

De Nederlandse repliek hierop was dat Nederland terdege doordrongen is van het grote politieke belang van de hulp aan Afrikaanse landen, doch dat deze hulp - wil zij alleszins voldoende zijn - een te groot probleem vormt dan dat daarvoor de zes landen alléén de verantwoordelijkheid kunnen aanvaarden. Het gaat naar Nederlandse mening niet aan de door de EEG te verlenen hulp te baseren op specifieke principes en verantwoordelijkheden. Indien men deze weg opgaat, aldus waarschuwde de Nederlandse woordvoerder, dan dwingt men Nederland in een rigide positie welke het zelf niet wenst. Herhaald werd dat een pragmatische benadering onder een van te voren vastgestelde limiet de beste oplossing biedt.

In de hierop volgende discussie omtrent de "débouchés garantis" verklaarde de Franse delegatie dat Frankrijk i.v.m. de gebleken weerstand bij de andere ledenlanden om contingeringsmaatregelen te treffen bereid was de afscherming van de Franse markt voor koffie en bananen te continueren. Slechts van Italiaanse zijde werd bij monde van Minister Colombo een reserve tegen deze figuur aangetekend.

De Nederlandse en Duitse delegaties uitten uitdrukkelijk hun instemming met de Franse verklaring.

De kwestie van de eliminering van tariefcontingenten werd verwezen naar een deskundigen-comité mede met het oog op de implicaties voortvloeiende uit art. 25 van het Verdrag en de betreffende aangehechte protocollen.

Met betrekking tot de vraagstukken van financiële en technische samenwerking kwam in de discussie op basis van doc. R/113/2/62 al spoedig weer de kwestie van de vaststelling van het totaal bedrag aan hulp op het tapijt.

Weer werd door de Nederlandse delegatie gesteld dat dit totaal bedrag niet het resultaat diende te zijn van een optelsom van behoeften, die op een of andere wijze werden vastgesteld, doch tevoren moest worden gefixeerd. De Nederlandse woordvoerder voegde hieraan toe dat de kwestie van schenkingen en leningen na deze aandacht verdiende. Voorts wees de Nederlandse delegatie het verzoek van de Voorzitter om de voetnoot op blz. 4 van bovengenoemd document te elimineren, af. Naar Nederlandse mening kan het systeem van tegenwaarde-rekeningen hetwelk onder de Marshall-hulp werd gevolgd, goede diensten bewijzen. De voetnoot bleef gehandhaafd.

Met de conclusie van de President dat de punten I-IV feitelijke vaststellingen inhielden waarop een verdere discussie zich kon oriënteren, kon van Nederlandse zijde akkoord worden gegaan zolang dit niet betekende dat - zoals trouwens in de aanbiedingsnota uitdrukkelijk staat gesteld - de regeringen zich reeds thans op enigerlei wijze gebonden hebben.

Met betrekking tot punt V-1 werden door de delegaties de volgende tentatieve totaal-bedragen aan financiële hulp genoemd. (in miljoenen uitgedrukt):

Nederland en de Bondsrepubliek: 581 (afhankelijk van verdere produktenstudies) + 100;

België: 780 onder uitdrukkelijke voorwaarde van aanvaarding verdeelsleutel van de Europese Investeringsbank;

Luxemburg: een minimum van 581 onder toevoeging dat de Minister van Financiën van Luxemburg terzake liberale ideeën heeft;

Italië kon zich onder de omstandigheden niet uitspreken;

Frankrijk wilde zich bij de berekening baseren op vijf maal de bijdragen van het laatste jaar aan het Ontwikkelingsfonds, vermeerderd met een bedrag voor hulp aan de produktie en een bedrag voor hulp inzake stabilisatie van prijzen;

De Commissie zegde toe cijfers en grafieken te verstrekken aangaande de verleende financiële hulp over de jaren 61/62. Mede aan de hand daarvan zal de discussie over dit punt worden voortgezet.

Met betrekking tot punt V-2 en 3 (verdeling der hulp naar landen en naar aard) werd ter vergadering de mogelijkheid geopperd van het volgen van het voorbeeld gesteld door de Marshall-hulp.

Ten aanzien van de verdeelsleutel werd tenslotte overeengekomen dat ook deze kwestie in een volgende Raadsvergadering aan de orde diende te komen.

11. Diversen.

Reglement Financiële verantwoordelijkheid Landbouwpolitiek.

Tijdens de restreint-zitting bracht de Duitse Minister van Financiën, Starke, de Duitse wens naar voren om de op 14 januari overeengekomen plafonds voor de contributies der Lid-Staten in het landbouwfonds in bovengenoemd reglement op te nemen in plaats van in de notulen, zoals in de nacht van 14 januari is overeengekomen. Volgens de Duitse argumentatie, die mede door Staatssecretaris Lahr naar voren werd gebracht, gaat het zuiver om een kwestie van juridische presentatie. De plafonds zijn een essentieel element van de overeenkomst over het landbouwfonds en dienen daarom niet buiten de verordening te worden vastgelegd. Tijdens de discussie van 14 januari en op het tijdstip dat de afspraak tot opneming in de notulen gemaakt werd, was nog niet afgesproken dat het geheel in de vorm van een reglement zou worden gegoten. Het Comité van Permanente Vertegenwoordigers heeft de opdracht gekregen het door Secretariaat en Commissie te redigeren reglement goed te keuren en van Duitse zijde meen men dat niets zich verzet tegen het voldoen aan de Duitse wens, te meer, waar geen der delegaties heeft betwist, dat het overeengekomene betreffende de plafonds voor de eerste drie jaren even bindend is wanneer het in de notulen als wanneer het in het reglement wordt vastgelegd.

Van Italiaanse en Franse zijde werd het principieel bedenkelijk geacht om terug te komen op een duidelijke afspraak. Dit zou de deur kunnen openen voor allerlei wensen van verschillende zijden om bepaalde elementen van het geheel van overeenkomsten opnieuw in discussie te brengen.

Minister Fayat begon te verklaren, dat beide oplossingen, notulen of reglement, op zichzelf voor de Belgische delegatie aanvaardbaar waren, doch hij eindigde met te willen vasthouden aan wat nu eenmaal besloten is.

Minister de Pous en Minister Werner van Luxemburg zagen geen bezwaar om aan de Duitse wens tegemoet te komen, aangezien immers geen materiële vraag, doch slechts een kwestie van vormgeving in het geding was. Nadat het Frans-Duitse debat enige tijd uitzichtsloos was voortgezet, bracht Minister de Pous in zoverre een nuance aan, dat hij toch wel graag duidelijk gemaakt wenste te zien, welk overwegend belang de Duitse delegatie bij het handhaven van haar wens had.

Voorzitter Couve de Murville, gesteund door de heer Marjolin, hield stug vast aan de afspraak om de plafonds in de notulen op te nemen. Hij sprak onomwonden uit dat er meer achter de Duitse wens moest steken dan een zuivere kwestie van presentatie. Anders kon hij de sterke Duitse aandrang niet verklaren. Het Duitse argument, dat op het moment van de afspraak nog geen besluit genomen was om het overeengekomene in de vorm van een reglement te gieten, weerlegde hij door te wijzen op het feit, dat men wekenlang in de Ministerraad had gesproken van het "règlement financier".

Hierop betoogde de heer Lahr, dat het woord "règlement" twee betekenissen heeft: a) reglement in de zin van art. 189 van het Verdrag en b) "regeling" in alledaagse zin. Hij meende te moeten betwisten, dat de materie van de financiële verantwoordelijkheid strikt genomen onderwerp kon zijn van een "reglement" in de zin van art. 189 Verdrag, aangezien de betreffende regeling zich niet direct tot de "Staatsangehörigen" richt, maar tot de regeringen (het woord "Staatsangehörigen" komt in geen van de vier talen in artikel 189 alinea 2 voor).

Nadat het onvoorziene debat ongeveer een uur had geduurd deed de heer Marjolin het voorstel, dat de Raad thans een besluit zou nemen volgens hetwelk notulen en reglement dezelfde juridische waarde zouden hebben op dit speciale punt.

Op voorstel van de Voorzitter zal deze suggestie in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers worden besproken en zal de Raad tijdens zijn volgende zitting een beslissing nemen.

BESLOTEN VERGADERING.

a) Associatie verzoek Spanje.

De Raad van Ministers sprak op 6 maart over het verzoek van de Spaanse regering tot associatie met de EEG. Minister Spaak wees op de belangrijke politieke problemen die door dit verzoek voor de Lid-Statens worden geschapen. Hij was er dan ook voorstander van, dat voorlopig een zo neutraal mogelijk antwoord zou worden gegeven.

Minister Segni achtte de bedoeling van de Spaanse aanvraag onduidelijk en stelde voor dat men eerste om nadere opheldering zou vragen. Overigens was hij van mening dat men het Spaanse verzoek niet geïsoleerd zou kunnen behandelen, doch in het raam van een algemeen onderzoek der verschillende reeds ingediende en nog te verwachten verzoeken om associatie.

Minister de Pous deelde de opvatting van Minister Spaak dat het antwoord zo neutraal mogelijk zou moeten zijn. Een verzoek om opheldering achtte hij niet noodzakelijk maar wel deelde hij de mening van Minister Segni, dat een grondige studie van de associatie-problematiek in het algemeen noodzakelijk was.

Minister Couve de Murville was eveneens van mening, dat gezien de delicate aspecten van deze zaak zowel op het gebied der binnenlandse als die der buitenlandse politiek voorlopig met een neutraal antwoord zou moeten worden volstaan. Overigens was de Franse regering van mening dat Spanje, gezien de plaats die het historisch in Europa innam, op den duur niet blijvend zou kunnen worden uitgesloten van de zich thans ontwikkelende Europese samenwerking. Gezien de onderontwikkeldeheid van de Spaanse economie zou het echter zeker nog lang duren voordat dit land in staat zou zijn op voet van gelijkheid tot de EEG toe te treden.

Staatssecretaris Lahr tenslotte achtte eveneens voorzichtigheid geboden maar wenste de indruk te vermijden, dat de EEG bewust onhoffelijk zou willen zijn. In tegenstelling tot de meeste vorige sprekers, die een ietwat koelere redactie wensden dan aan de drie neutralen was gezonden, achtte de Duitse woordvoerder een brief conform aan de tot de neutralen gerichte brief het beste.

Over de tekst van de te verzenden brief vond vervolgens een moeizame discussie plaats waarbij vooral Minister Spaak aandrang op een redactie die op geen enkele wijze zou kunnen worden geïnterpreteerd als zou de Raad positief staan tegenover het Spaanse verzoek. Tenslotte werd overeenstemming bereikt over de volgende tekst:

"Monsieur le Ministre,

Par votre lettre en date du 9 février 1962, Votre Excellence m'a informé de la décision prise par le Gouvernement espagnol de demander l'ouverture de négociations en vue d'examiner la possibilité d'établir des liens entre l'Espagne et la Communauté Economique Européenne.

J'ai l'honneur d'accuser réception de cette communication que j'ai immédiatement transmise aux membres du Conseil des Ministres, qui ne manqueront pas de l'examiner avec la plus grande attention, de concert avec la Commission.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma très haute considération.

Le Président."

Wat betreft de vraag inzake de Spaanse associatie door het Parlements lid Birkelbach tot de Raad gericht, werd besloten dat hierop zou worden geantwoord dat de Raad zich beperkt had tot het bevestigen van de ontvangst maar nog niet in de gelegenheid was geweest de inhoud te bespreken.

b) Associatie Israel.

De Israelische wens tot associatie bij de EEG werd in het kort besproken. De Europese Commissie deelde mede, dat haar nota over deze kwestie gereed is en aan de Raad is toegezonden. Als bijlage is hierbij gevoegd de tekst van het Israelisch memorandum waarin is vervat een verzoek tot associatie op basis van een douane-unie zoals bedoeld in art. XXIV GATT. De Commissie heeft in haar nota geen concrete voorstellen geformuleerd, doch stelt zich voor haar opvatting mondeling uiteen te zetten in de Raadszitting, die op 2 en 3 april a.s. zal plaatsvinden. De Raad nam van deze mededeling kennis. Een discussie vond niet plaats.

c) Verzoek om toetreding van Ierland.

Betreffende de verdere procedure voor het contact met de Ieren ging de Raad algemeen akkoord met het voorstel, dat tegen midden maart contact zal worden opgenomen met de Ierse regering ter voorbereiding van een ontmoeting van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers met hoge Ierse ambtenaren, welke ten doel zou moeten hebben het de Raad mogelijk te maken nadere toelichting te verkrijgen op de door de Ierse Eerste Minister op 18 januari afgelegde verklaring.

Minister de Pous merkte daarbij op dat dit ambtelijk overleg in ieder geval zou moeten uitmonden in een nieuwe ontmoeting op ministerieel niveau.